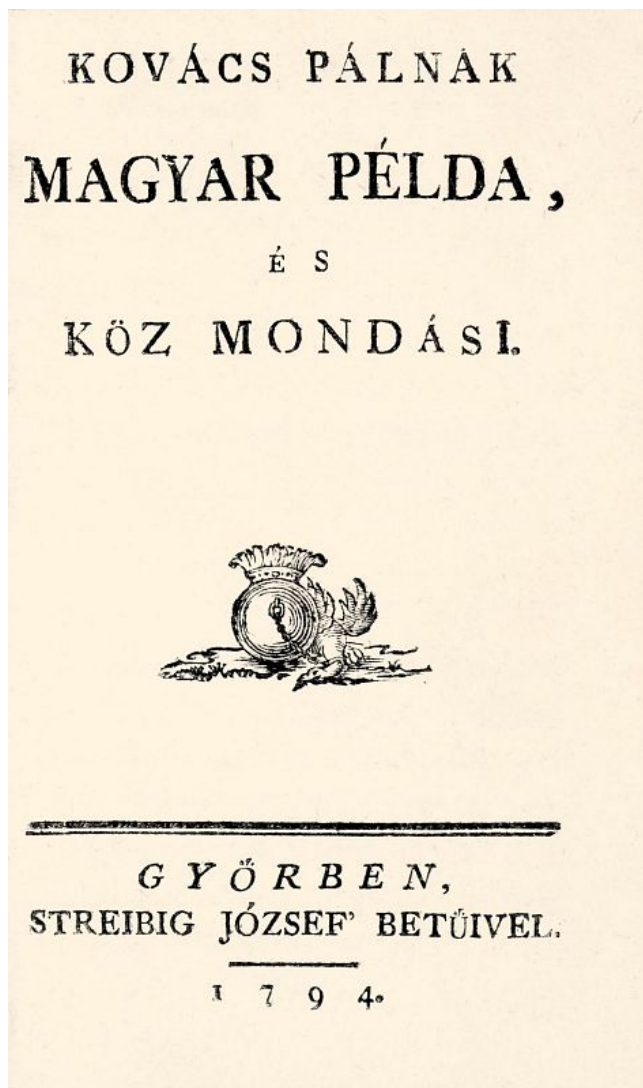




Győrben, 1794. Streibig József' betűivel. 235 + [1] p. Egyetlen kiadás.

A szerző egyetlen, nyomtatásban megjelent munkája,

több mint 3500 szólást és közmondást tartalmaz.

Kovács Pálnak Példa- és Közmondásaiból:

A beszéd nem enni, hanem hallani való.

A beteg míg pihen mindig remél.

A bölcs ember mindenütt otthon van.

Adjuk meg a módját, mint páliak a csikóherélésnek.

A falu kanját is megölik olykor, de csak válik más helyébe.

A gomba mag nélkül terem.

A jó ebet nem ütik agyon egy turóért.

A kamatos pénz veled egy tálból eszik.

A ki igazán és vigyázva szeret, hallgatást is érti kedvesének.

Alacsony asztalról bátorságosb enni.

A ledőlt fát a gyermek is kopácsolja.

A mely kutyát éri a kő, az rivanik el.

A mint János fujja, Jancsika úgy ropja.

Annyit tanultam beszédéből, mint az égdörgésből.

Az elvetett macska kölyök gyakran legtovább él.

Az ifju meghalhat, az öregnek meg kell halni.

Azt gondolod, hogy csak szőr a bajusz?

Az ut közönséges, de csak a győzedelmes járhat bátran rajta.

Becsületed sérted, ha méltatlant kéred.

Bizonytalan adósságnak szalma a kamatja.

Borjastul tehenet.

Botlásban legjobb a tanácsváltoztatás.

Bujaságot üző soha bölcs nem lehet.

Ciznteremvirág veri a fejét.

Csak a pásztor vétke, ha tudta nélkül is eszi meg a farkas a bárányt.

Cseresznyét az urnak, magvát a tányérnak.

Ebem volna sánta, de úgy folya dolgom.

Egy Istened, de barátod több legyen.

Egyik nyomoruság ott éri a másikat.

Együgyű ember ritkán megy bíró elé.

Eleget fürdik a malomkerék, mégis fekete.

Elfelejtésnek, nem tudásnak egy a fizetése.

Elég szép, csak az ábrázatja goromba.

Elrejtett kincsnek, titkos hegedűnek kevesen süvegelnek.

271Eltart a föld, csak legyen mit enni.

Embernek embertől mindig kell tartani.

Erkölcös ember is tekint a parancsolatra.

Farkasfogra kelt.

Gyermek vagy, – tikmonyhoz gyónjál.

Ha a hörcsögös asszonyt meg akarod szelidíteni, járd meg vele a tánczot a mogyorósban.

Ha a szegényt szidalmazod, Istened káromlod.

Ha az orvos fél, kétségbe kell esni a betegnek.

Ha egy kád méz egy pénz volna is, de a kinek nincs, meg nem veheti.

Ha el akarod találni a célt, feljebb irányozz.

Hamar elunja, ki farkason akar szántani.

Ha nagy vízbe nem akarsz halni, patakot is kerüld.

Ha nyelvvel tűzöd rá, karddal se fosztod le.

Hasznos munkának nincsen fáradsága.

Ha tudná a disznó mire hizlalják, megdöglenék bűvában.

Ha tudná erejét ökör, nem törnék fel nyaka.

Ha tudná a gyermek, mire nevekedik, fincza helyett inkább sirna.

Háló előtt halász nem fogja csukáját.

Hizelkedés mérge a barátságnak.

Hogy fér ki szádon ez a kezes lábas szó?

Hol a kémény nem füstölög, nehezen lesz ott nagy ebéd.

Hol a kolompot meglelik, mást is keresnek ott.

Holnap is kell a ló.

Hol nincsen büntetés, szarvat vesznek a gonoszra.

Hol nincs űzekedő tehén, nem megy oda bika.

Hosszú halasztás megveszti ízét nagy ajándéknak is.

Ifju ur, uj csizma kedvesebb az ónál.

Igaz szeretet nem érzi a munkát.

Ígéret senkit meg nem szégyenít.

Irigy előtt csak azért is vétkes vagy, mert nem vétettél.

Izetlen, mint a csepregi hal.

Jobb magadnak hamut, mint másnak lisztet takarni.

Jobb vendéget nem fogadni, mint gyalázatosan kivetni.

Jobb száraz kenyér békességgel, mint hizlalt borju pörlekedéssel.

Jól lát a macska, noha talpát nyalogatja.

Jó uti társ a tudomány.

Kardot köszörül s békességet kér.

Kenyérhaj is mézes falat gyanánt esik éhes embernek.

Kerüli, mint Mesztegnyei a kápolnát.

Kevély és fösvény ajándéka nem igen gazdagít.

Késő a bort akkor kimélni, mikor már anyjára szállott.

Későn jöttél, hanem mosdjál és kendjél ki az ajtón.

Ki a serény lovat sarkantyuzza, cigány kézre szánja.

Ki aprónként költ, tovább beéri vagyonával.

Ki bátrabban akar hazudni, messze országi bizonyságokkal bizonyítson.

Kicsi ellenséget sem jó megvetni.

Ki gyermekért, ebért veszekedik, pad alá bujjék.

Kiki lába alá vágja a forgácsot.

Ki más ebét tartja, csak a kötél marad nála.

Kinek más fegyvere van, nem hány szemetet ellensége szemébe.

Kinek reggel fáj a feje, jele, hogy elmúlt estve nem tartott jó mértéket.

Kinek mihez kedve, ott akad a szive.

Király haragját hamar halál követi.

Királynak is szemébe néz a macska.

Ki pad alatt hever is, vetett ágyra ásitozik.

Ki sárga üvegen néz, mindent sárgának lát.

Ki senkit nem csal, könnyen másra bizza dolgát.

Korán kelés hajnalt nem szerez.

Könnyű végbe vinni, minek más veté meg ágyát.

Könnyű a forgó szelet elérni.

Köszönje meg, ha csőszkéve jut neki.

Lengyel posta.

Lónak fia is csak ló.

Magadra vess, ha megharap az eb, mikor vele játszol.

Maga erszénye mellett hazud.

Macskának kötél a kolbász, ha el nem éri.

Megbüntette a rákot: vizbe vetette.

Megeszi a cifra ruhát, mint tehén a poklát.

Megnyomta lábát a csőszökör.

Megokosodik negyven esztendőre, mint a Pajorok.

Megpirulás festéke a jó erkölcsnek.

Mely lány soknak ad kosarat, végre is ahoz megy, a ki elveszi.

Mennél magasb a nap, annál kisebb árnyékot vet.

Még a régi Markalf históriáját sem tudja.

Mész, bor, csuklya, sok rosszat elfedez.

Míg a rossz korcsmárost rajta kapják, sok kárt tesz.

Mihez kályha mellett szokol, asztal fején pirulsz érte.

Minden szépnek, jónak vagyon rágó férgé.

Mindent egy kévébe köt.

Mondja a rest: eleget dolgoztam, de nem mondja: eleget ettem.

Módjával ejtett szó enyhíti a fájdalmat.

Nagy fára akar hágni.

Nagy urak keveset adni szégyenlenek, sokat nem akarnak.

Nap is beszolgál az árnyékszékbe, de azért meg nem mocskolódik.

Ne adj bort az ostobának, hallgatni fog.

Ne egyél benn, megfiadzol tőle.

Nehéz mindennek tetszeni.

Nem akkor jó a halál, mikor akarnók.

Nem áll meg keszőcze a nyárson.

Nem döglik meg disznó a maga almátul.

Nem esik vigan kalodában a lejtő.

Nem hegedűszóval kormányozzák az országot.

Nem használ az arany, míg a föld gyomrában hever.

Nem huzta ki fogát ennek a bizonyáságnak.

Nem ismeri jobb kezét, ki a boldogságot bal felül keresi.

Nem igaz barát, ki csak annyiból az, hogy nem árt.

Nem jó a felettébb való nagy barátság.

Nem jó barátság, melyért megbántod Istened.

Nem jöttem csak pipára gyujtani.

Nem kénytelen a szemes, hogy a vakot kalauzul vegye.

Nem lehet annak vig órája, ki vigabbakat kíván.

Nem mind igaz, a mit a nagy urak fillentenek.

Nem mind kereszt, a mit annak tartunk.

Nem mindig orvos az oka, ha meghal a beteg.

Nem mindenkor igaz, hogy sántit a sereghajtó.

Nem mindenkor lesz paczó, paczó.

Nem mindenkor hasznos fölöttébb okosnak lenni.

Nem mindenkor árt a gyengén való bánás.

Nem nyer pálmát, ki útjában horgot vet.

Nem sokat tehetni fel oly leány szüzességére, ki katonákkal jár.

Nem töri tollát a dolognak.

Nincs gyümölcsözőbb a szegény tenyerénél.

Nincs hely a világon, honnan pokolba ut ne volna.

Nincs oly rest ló, ki előbb ne járna farkánál.

Nosza, rajta, kis fazék, ugyan felfortyantál.

Nősző legény pénzének nagyobb hire, mint summája.

Olyan atyafia, mint ökör a lónak.

Otthon kedvére nevelt gyermek végre borjuból ökörre válik.

Ökleld csákó, kuraasszony lovát, ha Isten fia vagy.

Öklelős bikának széna a szarván.

Példás lator is szereti a jámbor nevet.

Ravasz a szerelem, arany békóval jár.

Ritka, mint kakuk a mezőn.

Rókával bélelt, farkassal prémzett.

Rögzött szokás megköti a józan értelmet.

Sajtban nem jó sokat enni.

Sántba csak sántit, de a hamisat utóléri.

Semmi sem agg meg oly könnyen, mint a jótétemény.

Sipot ajándékoz, hogy lovat nyerjen.

Sokakat senki sem emlegetne, ha nem vétettek volna.

Sokáig élni s meg nem vénhedni, nagy mesterség.

Sok jót szül az egyenlőség.

Sok jó vizet kell megutálni, ha eredetét nézed.

Sokszor kivész a buza, megmarad a konkoly.

Sokszor végbeviszi a róka, miben az oroszlán hiába munkálkodott.

Sok volna gyermeknek rák lábastul.

Söprött szeméttel nem jó a hirt is kihordani a házból.

Szalmán hizott borju nem sokat finczál.

Szemétnek is kell egy kis helyet engedni.

Szenved, mint a farmatring.

Szerencsétlennek az egyenesen is eltörik a lába.

Szél a tölgyet ledönti, de a náddal nem bir.

Szintannyi borjubőrt visznek a vásárra, mint ökörbőrt.

Szolga is talál, kinek parancsoljon.

Tarka, mint a szárcsamony.

Teve, ha rühes is, többet bir, mint az egészséges számár.

Több gond vagyon a gazdag fejében, mint szőrszál nyusztos süvegében.

Többet beszélnek bor, mint étel mellett.

Többet öl meg a rendetlen eszem-iszom, mint a kard.

Tréfás csufolódás nyájasságnak tartatik.

Tudja, hol temették el a nyulat.

Vajki nehéz soká jónak lenni.

Vak, ha sok is aranya, mégis nyomorult.

Vargaságot nem lehet egy nap megtanulni.

Varju is tud néha ékesen krákogni.

Vendéget hisz valamire, magad eszed meg.

Vén ló is megröhögi az abrakot.